UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rev: Et Eximii Patris P. Francisci Aloysii Kamperger E Societate Jesu Ss: Theologiæ Doctoris ejusdémque olim in Carolo-Ferdinandæa Universitate Pragensi Professoris Publici & Ordinarij Dein ...

Kamperger, Franz Alois

Eystadii, 1705

Articulus V. An perpetuitas, & cognitio perpetuitatis sit de essentia Beatitudinis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-84291

Visual Library

DEI, quem dicimus esse partialiter Beatitudinem formalem, neque est amor desiderij, nec simplicis complacentiæ, nec gaudij, quod ad amorem fruitivum, seu ad amorem amicitiæ fundatum in visione consequitur, sed est ipse amor amicitiæ, fundatus immediatè in visione.

ARTIC: V. *An perpetuitas, & cognitio perpetuitatis sit de essentia Beatitudinis?*

Resp: perpetuitatem esse de essentia Beatitudinis, non verò cognitionem perpetuitatis. Probatur 1. Pars Concluſ: authoritate Script: quæ constanter Beatitudini annectit perpetuitatem: *Et ibunt hi in vitam æternam.* Matth. 25. *foras non egredietur amplius.* Apoc. 3. *Sic semper cum Domino erimus.* Thess. 4. &c. Unde 1. Petr: 1. & 5. Beatitudo dicitur *hæreditas, & corona gloriæ, incorruptibilis, incontaminata, immarcescibilis*: &c. Ergo, sicut ex eo, quod Scriptura Beatitudinem passim appellet visionem DEI & gaudium, rectè infertur visionem & amorem esse de essentia Beatitudinis, ita, cùm nihil obstet, & ratio insuper accedat, ut mox videbimus, ex eo, quod Scriptura constanter Beatitudini annectat æternitatem, & illam quasi proprio nomine appellet *vitam æternam*, commodè infertur, æternitatem, sive perpetuitatem esse de essentia Beatitudinis. *Probatur 2.* De ratione Beatitudinis est, ut sit perfecta Summi Boni possessio, sed possessio defectibilis & temporanea non est simpliciter possessio, neque possessio perfecta, sed imperfecta tantùm, & secundùm quid, ergo. *Probatur 3.* Quia duobus modis intelligi potest, quod visio & amor beatificus non sit perpetuus. 1. ut quis sponte eum deserat. 2. ut invitus illum perdat; utrumque autem est contra rationem Beatitudinis. Primum quidem: quia omne bonum habitum, quo quis vult carere, aut est insufficiens, & loco illius quæritur aliud sufficiens, aut habet annexum aliquod incommodum, propter quod parit sui fastidium, atqui utrumque est contra rationem Beatitudinis, hæc enim debet esse Bonum sufficiens, & exclusivum omnis miseriæ & incommodi, ergo. Secundum verò: quia, quod alicui invito auferri potest, non est perfectè in potestate habentis, atqui de ratione Beatitudinis est, ut sit perfecta possessio, ergo. *Probatur 4.* De essentia Beatitudinis est, ut sit bonum satiativum & expletivum totius appetitûs naturæ rationalis, atqui Beatitudo defectibilis non est tale bonum, quia natura rationalis appetit naturaliter retinere summum Bonum semel habitum, habétque capacitatem illud perpetuò retinendi, hunc autem appetitum non satiat Beatitudo defectibilis, & defectura, ergo. *Probatur 5.* De essentia Beatitudinis est, ut sit exclusiva omnis mali & miseriæ, sed talis non est visio defectura, & temporanea, non enim excludit amissibilitatem, & destructionem sui, quod est maximum malum, neque excludit rationabilem timorem de sui amissione, qui timor similiter est magna miseria, cùm sit summè afflictivus, ergo. *Probatur 6.* Quia Beatitudo debet destruere omnem miseriam, cùm sit summum & perfectum bonum, sed Beatitudo temporanea non destrueret omnem miseriam, nimirum æternam, sed destrueret tantùm temporaneam ergo &c.

Probatur 2. pars Concl. ſ: Quod cognitio perpetuitatis non sit de essentia Beatitudinis, sive visionis & amoris beatifici, quà talis. Quia cognitio de perpetuitate visionis & amoris, vel est ipsa visio beatifica, quâ simul directè videtur DEUS, & simul reflexè perpetuitas ipsius visionis, vel est cognitio distincta, & merè reflexa de visione ejúsque perpetua duratione. Non primum: Quia talis visio implicat, ut dicetur Q. sequenti a. 7. Non etiam secundum: quia illa cognitio reflexa est cognitio objecti creati, atqui de essentia Beatitudinis formalis non est cognitio objecti creati, sicut de essentia Beatitudinis objectivæ non est ullum bonum creatum, ut patet ex dictis supra Q. 5. a. 2. Ergo cognitio perpetuitatis non est de essentia Beatitudinis &c. *Probatur 2.* Beatitudo formalis est perfecta possessio summi boni, sed hæc habetur præcisè per Visionem & amorem DEI perpetuò duraturum: cognitio enim de visione & amore DEI perpetuò duraturis non est possessio Summi Boni, sed tantùm est cognitio perfectæ possessionis, ergo. *Probatur 3.* Si de essentia Beatitudinis est cognitio reflexa de perpetuitate Visionis & amoris, ergo etiam de essentia ejusdem Beatitudinis erit cognitio de perpetuitate hujus ipsius cognitionis reflexæ, & ita in infinitum. *Probatur Consequ:* de essentia Beatitudinis per te est, ut Beatus cognoscat Beatitudinem essentialem fore perpetuam, sed per te essentialis Beatitudo constituitur inadæquatè per illam cognitionem reflexam, ergo de essentia Beatitudinis etiam est, ut Beatus cognoscat illam cognitionem reflexam perpetuò duraturam. *Probatur 4.* Et est confirmatio præcedentis probationis: Quia de essentia Beatitudinis per te est perfecta satietas: nam ideò dicis, de essentia Beatitudinis esse cognitionem de perpetuitate Visionis, quia per hanc habetur formaliter perfecta satietas, quæ est de ratione Beatitudinis, atqui etiam per te de essentia Beatitudinis est, ut videatur Beatitudo perpetuò duratura, ergo

go de essentia Beatitudinis est, ut videatur perpetuò duratura perfecta satietas, atqui iterum per te perfecta Satietas consistit formaliter, saltem inadæquatè, in cognitione reflexa de perpetuitate Visionis, ergo de essentia Beatitudinis est, cognitio alia reflexa super hanc cognitionem reflexam, & ita in infinitum. Sequela autem est falsa, ergo & id, ex quo &c. *Probatur 5.* Non magis est de ratione Beatitudinis assecuratio de perpetuitate Visionis, quàm assecuratio de perpetuitate ipsius satietatis, & quietationis, atqui satietas illa & quietatio habetur per te per cognitionem reflexam de perpetuitate Visionis, ergo de ratione Beatitudinis est assecuratio de perpetuitate illius cognitionis reflexæ, atqui illa assecuratio non habetur nisi per aliam cognitionem reflexam, ergo de ratione Beatitudinis non solùm erit cognitio reflexa de perpetuitate Visionis, sed etiam alia cognitio reflexa de perpetuitate illius cognitionis reflexæ, quod etiam apud Adversarios falsum est. *Probatur 6.* Quia Beatitudo formalis consistit in conjunctione immediata hominis cum DEO, tanquam cum objecto, sed cognitio reflexa de perpetuitate Visionis nullo modo est talis conjunctio, cùm nullo modo tendat immediatè in DEUM, sed in visionem Beatam, ejúsque perpetuitatem, ergo nullo modo est Beatitudo formalis. *Probatur 7.* Beatitudo formalis hominis est, teste Philosopho, operatio ultima, id est, talis, quæ ad nullam aliam operationem ulteriùs ordinatur, atqui cognitio de visione, & amore perpetuò duraturis non est operatio ultima, ordinatur enim ad aliam operationem, nimirum ad Visionem & amorem, tanquam ad suum objectum, ergo *Probatur 8.* Effectus Beatitudinis non est de ratione Beatitudinis, atqui satietas, & quietatio est effectus Beatitudinis: Beatitudo enim formalis est possessio summi Boni, satiativa & quietativa appetitûs, hæc autem quietatio & satietas consistit juxta te in cognitione reflexa Visionis & amoris perpetuò duraturi, ergo hæc cognitio non est de ratione Beatitudinis. *Probatur 9.* Sicut ad Beatitudinem requiritur assecuratio de perpetuitate Visionis & amoris, ita requiritur delectatio, de DEO possesso per visionem & amorem, si enim non adesset delectatio, non satiaretur, neque quiesceret appetitus, atqui etiam per Adversarios, de ratione Beatitudinis non est illa delectatio, quæ resultat ex Visione & amore, ergo neque illa assecuratio. *Probatur 10.* Implicat, ut Finis Quo sit Finis Ultimus Qui, in [illegible]ne: Finis enim Qui ultimus non ord[illegible]aliò, Finis autem Quo ordinatur esse [illegible]ter ad Finem Qui, tanquam ad objectum, atqui Beatitudo formalis est ultimus finis Quo, Beatitudo verò objectum est ultimus finis Qui, ergo implicat, ut Beatitudo formalis sit Beatitudo objectiva. Sed Visio & amor DEI sunt Beatitudo formalis, ergo implicat illa esse Beatitudinem objectivam; atqui, si cognitio reflexa de visione & amore perpetuò duraturis esset partialiter beatitudo formalis, sequeretur, Visionem & amorem esse objectivam beatitudinem: essent enim objectum illius cognitionis reflexæ, quæ dicitur esse Beatitudo formalis, Beatitudo autem objectiva non est aliud, quàm objectum Beatitudinis formalis, ergo &c.

Cæterùm non diffiteor, cognitionem de perpetuitate Visionis & amoris, licèt non sit de essentia Beatitudinis, esse tamen respectu Beatitudinis conditionem, sine qua non. Ratio est: Quia licèt visio & amor in se sint perpetui si tamen eorùm perpetuitas ignoretur, non tollunt anxietatem, neque conferunt satietatem, & plenam delectationem: nam ut rectè Augustin: l. 12. de Civit: c. 20. *Nihil juvat me habere aliquod bonum, si illud in me existere non cognosco, & de ejus existentia non certificor.* Et l. 14 c. 25. *Justus*, inquit, *non vivit, ut vult, nisi eò pervenerit, ubi mori, falique non possit, eique sit certum, ita semper futurum*; atqui ad Visionem & amorem beatificum, quà talem, essentialiter requiritur, ut tollat anxietatem, conferat Satietatem &c. ergo. 2. Quia beatus debet videre, quod objectum beatificum, sive DEUS, sit Bonum summum, adeóque perpetuum, ergo etiam debet videre, quod possessio illius, nimirum Visio & fruitio, sit futura perpetua: nam aliàs perpetuitas objecti beatifici afferret illi potiùs molestiam, quàm solatium, si non esset assecuratus, se illud perpetuò possessurum, quod aliunde est in se perpetuum, & potens de se perpetuò beare. 3. Ad Beatitudinem actualem requiritur essentialiter, ut actu satiet, atqui, ut satiet, requiritur assecuratio de perpetuitate illius, hæc autem assecuratio non est aliud, quàm certa adhæsio, & firma persuasio, ipsam perpetuò duraturam, quæ persuasio & certitudo habetur per ipsam illam cognitionem de perpetuitate Visionis & fruitionis. ergo. 4. Si ad Beatitudinem & damnationem non requiritur cognitio de perpetuitate utriusque, fieri poterit, ut damnatus, saltem secundùm quid, sit felicior beato: damnatus enim poterit sperare terminum damnationis, beatus verò timere poterit amissionem Beatitudinis, & illâ amissâ damnationem: felicior autem est, qui sperat, quàm qui timet, in quantum hujusmodi; sequela verò est absurda, Ergo &c.

Sed contrà 1. Beatitudo defacto habet rationem præmij, atqui de ratione præmij est, ut adæquetur merito, meritum autem nostrum non est æternum, sed temporaneum.

poraneum, ergo neque de ratione Beatitudinis est, ut sit æterna. *Conf:* In merito nostro duo præcisè possunt considerari, intentio scilicet & extensio, sive duratio meriti; intensio sufficienter potest compensari per intensionem Visionis, duratio verò meriti, cùm sit finita & temporanea similiter, potest compensari per Visionem & fruitionem tantùm temporaneam, & finitæ durationis, ergo, cùm præmium debeat correspondere merito, ad Beatitudinem non potest requiri perpetuitas, sive æternitas. *Resp. 1. dist: alteram partem minor:* Meritum nostrum est temporale, formaliter & ratione sui Conc: in radice & semine, ex quo procedit Neg: Radix enim & semen meriti est gratia habitualis, quæ, cùm ex natura sua sit perpetua, opera, quæ ex illa procedunt, sufficientem continent proportionem ad præmium perpetuum: sicut licèt merita Christi sint formaliter, & ratione sui aliquid finitum, quia tamen radicantur & fundantur in Persona Christi infinita, sufficientem continent proportionem ad præmium infinitum. *Resp. 2. dist: primam part: minor:* de ratione præmij est, ut adæquetur merito physicè, & secundùm perfectionem entitativam Neg: ut adæquetur merito secundùm æstimationem moralem Conc: & *Neg: Consequ:* Ex eo enim, quod meritum nostrum sit temporale, Beatitudo verò sit perpetua, solùm sequitur, præmium non adæquari merito secundùm perfectionem entitativam & physicam, non autem sequitur, non adæquari secundùm valorem & æstimationem moralem. Ratio ulterior est, quia meritum accipit valorem & æstimabilitatem suam moralem à gratia habituali, tanquam à forma dignificante. Cùm autem gratia habitualis sit participatio naturæ, sanctitatis, & dignitatis increatæ, non mirum est, ipsam in merita, quæ informat, refundere posse valorem, & condignitatem ad promerendam participationem Beatitudinis increatæ, adeóque participationem perpetuitatis, & æternitatis increatæ. *Ex quo patet ad Confirm:* negatur enim in merito nostro duo præcisè posse considerari, intensionem videlicet, & extensionem, seu durationem, nam præter hæc considerari potest valor moralis proveniens à gratia habituali, item semen & radix, à quo meritum procedit, ut dictum est.

2. Quidquid recipitur ad modum recipientis recipitur, atqui Beatitudo formalis recipitur in subjecto mutabili & defectibili, nim: in homine, ergo recipitur mutabiliter & defectibiliter. *Confir: 1.* Beatitudo consistit in operatione intellectûs, atqui operatio intellectûs subjacet voluntati, quod autem subjacet voluntati, potest esse, & desinere esse, cùm voluntas sit indifferens ad volendum utrumlibet, ergo Beatitudo potest desinere, & consequenter de ratione illius non est, durare perpetuò. 2. Principio respondet finis, atqui Beatitudo hominis habet principium, ut constat, ergo etiam potest habere finem. *Resp: Neg: Min:* nam licèt homo secundùm se sumptus & sibi relictus sit mutabilis & defectibilis, non est tamen mutabilis & defectibilis, prout à DEO est elevatus ad statum Beatitudinis, quia elevatio ad Beatitudinem est elevatio ad participationem immutabilitatis & æternitatis DEI, cùm æternitas sit de ratione Beatitudinis, ut pro Concluf: demonstratum est. *Ad Confirm: Resp: Neg: primam partem minoris.* Universaliter sumptam: si enim omnis operatio intellectûs subjaceret voluntati, cùm etiam vicissim omnis operatio Voluntatis præsupponat operationem intellectûs (nihil enim volitum, quin præcognitum) sequeretur, vel inter operationes intellectûs & voluntatis dari mutuam prioritatem, vel in operationibus intellectûs, & Voluntatis procedi in infinitum, ut consideranti facilè patebit. Tunc ergò solùm operatio intellectûs subjacet Voluntati, quando intellectus non est sufficienter aliunde determinatus ad operandum. Hoc autem tum contingit, quando vel intellectus non est aliunde determinatus ad utendum hàc potiùs specie, quàm illâ, vel quando intellectui objectum non proponitur evidenter, sed obscurè. Cùm ergo Beatis & objectum Beatitudinis proponatur clarè & evidenter, & à DEO determinati sint ad utendum Essentiâ Divinâ, tanquam specie impressâ, sequitur operationem intellectûs, in qua consistit Beatitudo, sive Visionem DEI, non subjacere voluntati. *Resp: 2. dist: alt: part: minor:* Voluntas est indifferens ad utrumlibet, circa ea, quę ordinantur ad finem ultimum, Conc: circa ipsum Finem ultimum Neg: Finem enim ultimum appetit Voluntas necessariò & naturaliter, cùm nemo possit nolle, vel non velle esse beatus. Vide dicta Q. 4. a. 2. *Ad 2. Resp: Neg: Maj:* Universaliter sumptam. Instantia est in Angelo, & anima rationali, qui, licèt habeant principium durationis, non tamen terminum. Item in ipsa æternitate à parte post, cui licèt, ut tali, non repugnet initium, repugnat tamen habere finem.

3. Beatitudo formalis est quid creatum, sed de nullius rei creatæ ratione est, quod sit perpetuò duratura, ergo de ratione Beatitudinis non est perpetuitas. *Confirm:* Quod Beatitudo futura sit perpetua, provenit à Decreto DEI extrinseco, ergo non est de essentia illius. 2. Perpetuitas Beatitudinis est aliquid futurum, ergo non est de essentia Beatitudinis, quæ est aliquid

præsens. *Confirmatur* hoc ipsum: Homo non est beatus, nisi per id, quod actu est, ergo, quod res postea duratura sit, non spectat ad essentiam Beatitudinis. 3. Si quis videns DEUM, per errorem putaret se perpetuò visurum DEUM, & post aliquod tempus privaretur Visione, ille fuisset tunc beatus, quia idem gaudium expertus fuisset, quod experitur, qui nunquam privandus est Beatitudine, Ergo. *Resp: Dist: Maj:* Beatitudo formalis est aliquid creatum, connotans tamen aliquid increatum, nimirum Decretum DEI perpetuò conservativum Conc: est aliquid creatum præcisè, & qualitercunque Neg: Ratio est: Quia Beatitudo formalis debet esse possessio DEI perfecta, & consequenter satiativa, delectativa & assecurativa, talis autem non est, nisi sit possessio firma, stabilis, perpetua & interminabiliter futura. Hæc autem futuritio non est aliud, quàm denominatio resultans ex Decreto, tanquam connotato, quo Decreto DEUS vult visionem & fruitionem durare sine termino. Illud autem Decretum est increatum, ergo Beatitudo formalis, ut talis, connotat aliquid increatum. *Similiter dist: min:* de ratione rei creatæ secundùm se præcisè & absolutè sumptæ, non est perpetuò durare Conc: de ratione rei creatæ, ut connotantis aliquid increatum, nimirum Decretum DEI, quale dictum est Neg: Sicut enim de ratione Petri, ut connotantis Paulum à se genitum, est Paternitas, quamvis non sit de ratione Petri secundùm se præcisè & absolutè sumpti, ita de ratione rei creatæ, v:g. Visionis & fruitionis DEI, ut connotantis Decretum Divinum conservativum, est perpetuitas, sive futuritio interminabilis, quamvis non sit de ratione rei creatæ, secundùm se & absolutè sumptæ. *Resp: 2. dist: maj:* Beatitudo formalis est aliquid creatum, & est aliquid per se Neg: & est aliquod concretum accidentale Conc: Quamvis autem de ratione rei creatæ non possit esse perpetuitas, sicut neque existentia, vel virtus proxima operandi: vel ipsa operatio, si res illa creata sit aliquid per se, non repugnat tamen id concreto alicui accidentali. Sic licèt de ratione hominis non sit existere, vel posse proximè operari, vel operari, tamen de ratione horum concretorum accidentalium: *homo existens: homo proximè operativus, homo operans*, est *existere, posse proximè operari, operari*: Tale autem concretum accidentale est etiam *Beatitudo formalis*, dicens pro materiali Visionem & fruitionem DEI, pro formali verò perpetuitatem. Unde nihil obstat, quò minùs perpetuitas sit de ratione Beatitudinis formalis. *Ex quo patet ad min: distinguitur* enim eodem modo, *& negatur Conseq: Ad 1. Confir:* conformiter ad jam dicta *Resp: dist: antec:* Quod Beatitudo sit futura perpetua, provenit à Decreto tanquam à connotato intrinseco: Conc: tanquam à forma merè extrinseca Neg: & *Neg: Cons:* Nam sicut Paternitas est de ratione Patris, licèt proveniat à Filio, tanquam à connotato, ita perpetuitas, licèt proveniat à Decreto Divino, ceu à connotato, est tamen de ratione Beatitudinis formalis. *Ad 2. Confirm: Neg: antec:* Perpetuitas enim Visionis & fruitionis non est aliud, quàm futuritio ipsarum sine termino, hæc autem futuritio non est aliquid futurum, sed est denominatio præsens, & resultans ex Decreto conservativo DEI. *Ex quo patet ad ulteriorem Confirm: Neg:* enim *Cons:* quod enim res perpetuò duratura sit, seu futuritio rei, non est aliquid futurum, sed actuale & præsens, unde nihil obstat, quò minùs sit de essentia Beatitudinis, quæ est aliquid præsens. *Ad 3. dist: antec:* fuisset beatus verè & realiter *Neg:* apparenter, & putatitiè Conc: Sicut enim non est verè expeditus ad volandum, neque verè Rex, qui se putat habere alas, & subditos, nec tamen habet; ita neque esset verè beatus, qui erroneè putaret se perpetuò DEUM visurum, & tamen careret reali perfectione perpetuitatis, quæ, ut ostenditur, est de ratione realis Beatitudinis.

3. Augustinus l. 10. de Civit: c. 3. de vita Beatorũ sic dicit: *Quæ beatissima esse non poterit, nisi de sua fuerit æternitate certissima.* Et ibidem: *Non enim*, inquit, *beata erit, nisi secura.* Et denique l. 11. c. 25. *Justus*, ait, *non vivit, ut vult, nisi eò pervenerit, ubi mori, fall: omnino non possit, eique sit certum, ita semper futurum.* Ergo juxta Augustinum de essentia Beatitudinis est cognitio, & assecuratio de perpetuitate: Idem tenere videtur D. Thomas Q. 5. a. 4. hìc. *Confirm:* ratione 1. De essentia Beatitudinis est, ut sit exclusiva omnis mæroris & timoris, sed neutrum habetur, nisi Beatus cognoscat Visionem æternùm duraturam: si enim quis videat se illam aliquando amissurum, non potest non summè de illius amissione dolere; si autem nesciat, an semper sit duratura, necne? non potest non vehementer angi & timere, ne illam aliquando amittat, ergo &c. 2. Beatitudo est perfecta possessio Summi Boni, sed non possidetur perfectè, si possidens nesciat, illam perpetuò fore suam, licèt re ipsâ futura esset perpetua, ergo. 3. Si Visio DEI tantùm duraret ad mediam horam, qui eà frueretur, non esset beatus, ergo neque, si ignoraret illius perpetuitatem, licèt re ipsâ futura esset perpetua, quia in neutro casu redderetur securus de possessione æterna Summi Boni. 4. Beatus debet cognoscere, quod objectum visum sit perpetuum, ergo etiam, quod visio seu possessio

objecti

objecti sit perpetua, quia aliàs perpetuitas objecti beatifici afferret videnti potiùs molestiam, quàm solatium, si ignoraret se perpetuò possessurum id, quod de se perpetuò potest habere. 5. Denique, ad Beatitudinem non sufficit, quod Beatus possit satiari, sed requiritur, quod actu satietur, atqui actualis satietas habetur per cognitionem actu certificantem, non minùs de perpetuitate Visionis, quàm ipsius objecti beatifici, Ergo &c. *Resp*: Augustinum, & D. Thomam non aliud docere, quàm, quòd cognitio de perpetuitate Visionis essentialiter requiratur ad Beatitudinem, sive ad hoc, ut Visio denominet beatum: non autem, quod talis cognitio sit de essentia Beatitudinis: sicut cognitio objecti est conditio essentialiter requisita, ut habitus per modum ponderis inclinet in actu primo, vel, ut amor denominet amantem, licèt cognitio non sit de essentia habitûs inclinantis, vel amoris. *Ad 1. prob: Resp: Neg: Min:* Nam sicut habitus ex parte sua est inclinativus, & amor aptus denominare amantem, licèt non adsit cognitio, ita Visio & amor sunt ex parte sua exclusivi mœroris, & timoris, licet non adsit cognitio de perpetuitate ipsorum. Quòd autem absente hâc cognitione non excludant actu timorem & mœrorem, ideo est, quia ex parte subjecti deest conditio essentialiter requisita, ad recipiendum hunc effectum formalem; sicut, quòd absente cognitione objecti, habitus non inclinet in actu primo, neque amor denominet amantem, non est ex eo, quòd aliquid desit intrinsecum habitui, vel amori, sed quia deest conditio essentialiter requisita ex parte subjecti, ad communicandum illi hunc effectum. Aliam instantiam habes in immensitate DEI: quod enim DEUS non sit actu per immensitatem suam præsens, loco A, si non existat locus A, non provenit ex eo, quod desit aliquid ex parte DEI, per quod sit præsens loco A, sed, quod desit conditio essentialiter requisita ad existendum præsenter loco A, nimirum existentia loci A. *Ad 2. Prob: Resp: similiter Neg: min:* Nam aliud est, quòd quis sciat se possidere rem aliquam perfectè, & aliud, quòd quis eam perfectè possideat. Primum, fateor, non habetur nisi per cognitionem reflexam de perpetuitate possessionis habetur tamen alterum. Ratio est: Quia ad perfectam possessionem sufficit, potestas indefectibilis fruendi, & indefectibilis fruitio rei, hoc autem respectu DEI habetur per Visionem & amorem perpetuò duraturum. Ex *quo patet ad 3. Negatur enim Consequ:* Disparitas: Quia perpetuitas Visionis est de ratione perfectæ possessionis, ut constat ex dictis pro Conclusione adeóque de ratione Beatitudinis: cognitio autem de perpetuitate Visionis tantùm facit certum & securum de perfecta possessione, non autem constituit ipsam possessionem. *Ad 4. iterum negatur Consequ:* Ratio est: Quia Beatitudo consistit in possessione, sive in Visione & amore fruitivo Summi Boni, non esset autem Visio Summi Boni, ut talis, si non esset Visio boni, ut perpetuò duraturi; At verò sine cognitione reflexa perpetuitatis adhuc habetur possessio Summi Boni. Fateor quipem eo casu, quo videns DEUM, non cognosceret Visionem suam perpetuò duraturam, visionem boni perpetui, non tam solatium, quam mœrorem allaturam, sed hoc non fieret per se, & ex defectu alicujus partis essentialis Beatitudinis, vel Visionis & amoris Beatifici, sed per accidens, & ex defectu conditionis, ex parte subjecti requisitæ, sine qua conditione Visio & amor beatificus non possunt subjecto tribuere effectum suum formalem, delectando illud, consolando, quietando: sicut, quòd absente cognitione objecti habitus non inclinet, non est ex defectu, tenente se ex parte habitûs, aut quasi aliquid desit essentiale & intrinsecum habitui, vel inclinationi illius, sed est ex defectu tenente se ex parte subjecti, quia nimirum subjectum caret eâ conditione, sine qua habitus non potest tribuere effectum formalem inclinantis. *Adult: prob: Resp. dist: maj:* Ad Beatitudinem requiritur, ut actu satiet, quantum est ex parte sua Conc: quantum etiam est ex parte subjecti Neg: De essentia enim Beatitudinis solùm est, satiare, supposito, quod subjectum sit ex se proximè capax satiari: sicut de essentia habitûs uniti est inclinare in actu 1. supposito, quod subjectum sit proximè capax, & actu cognoscens objectum habitûs. *Resp: 2. Neg: Min:* Nam sicut inclinatio actualis proveniens ab habitu non habetur formaliter per cognitionem objecti, sed per habitum dependenter tamen à cognitione, tanquam à connotato, & conditione essentialiter requisita, ita satietas actualis habetur per Visionem, & fruitionem DEI, ita tamen, ut haberi non possit sine cognitione perpetuitatis &c.

4. Ad Beatitudinem non requiritur essentialiter gloria corporis, præsentia omnium aliorum bonorum, vel absentia malorum, ut patet in Christo Viatore, ergo neque requiritur assecuratio de perpetuitate visionis & fruitionis. Et licèt etiam requireretur, non est tamen opus, ut Beatus habeat cognitionem reflexam, & judicium de perpetuitate, quod *probatur*: Tum quia securitas pertinet formaliter ad voluntatem: consistit enim in exclusione timoris, ad hanc autem non requiritur illud judicium certum de perpetuitate Visionis & fruitionis, sed sufficit carentia cognitionis de oppositio, id est, de amissione Visionis &

III. Si *Angelus* necessariò, & semper cognoscit seipsum, & suas species, vel hoc facit actu unico, vel pluribus. Non unico: quia, cùm species saltèm memorativæ relictæ ex actibus præteritis possint semper augeri in infinitum, deberet etiam augeri illa cognitio; non potest autem idem simplex actus augeri extensivè, ut modo plura, modò pauciora repræsentet. Non pluribus: quia sicut cogitationes *Angeli* multiplicabuntur per æternitatem in infinitum, ita species ex ijs relictæ; ergo, si singulas species cognoscit Angelus actibus singulis multiplicabuntur actus in infinitum: est autem incredibile Angelum tot posse simul actus habere; ergo. *Conf:* si *Angelus* necessariò sic semper cognosceret, afficeretur tædio ex illa cogitatione. ℟. Angelum se, & species congenitas probabiliter cognoscere actu unico, quia licèt sint entitates distinctæ, possunt tamen unum objectum adæquatum conflare, & per modum unius principij adæquati objectivè in eundem actum influere. Alias verò species, videlicet memorativas, quas successu temporis Angelus acquirit, probabiliter illum cognoscere per actus distinctos. Nec obstat illa multiplicatio actuum successiva, cùm illam admitti debere, probent rationes conclusionis. *Ad Conf: Neg: sequ:* cùm enim illa cogitatio sit naturalis, & necessaria Angeli perfectio, & quasi fundamentum omnium aliarum cognitionum, quas elicere potest, potiùs illâ gaudet Angelus, & delectatur, quàm ut tædio afficiatur. Quòd autem nos tædio afficiamur ex eadem cogitatione diu continuata, id oritur, vel quia eidem rei inhærendo fatigamur, vel quia per illam cogitationem impedimur, ne ad alia jucundiora, aut utiliora cogitanda transeamus; & quia insuper illa cogitatio necessaria nobis non est ad alia, quæ cogitare vellemus, quorum nihil locum habet in Angelis. Instantia est in DEO, qui tametsi seipsum absque intermissione cognoscat, nequaquam tamen ob dictas rationes tædio afficitur.

IV. *Augusti:* l. 4. in Genes: ad lit: c. 32. ait: *Angelum cuncta, quæ voluerit, simul notitiâ facillimâ comprehendere.* Et c. 33. *omnia*, inquit, *mens simul Angelica potest, quæ sigillatim per ordinem causarum connexarum sermo distinguit*; ergo Angeli possunt simul cognoscere omnia à se absolutè cognoscibilia. *Conf:* *Angelus* potest tot actus recipere, & efficere, quot habet species, cùm neque actus inter se habeant repugnantiam, neque in potentia sit minor capacitas ad illos omnes simul recipiendos, quàm ad ipsas species. Deinde, intellectus *Angeli* concurrit ad cognitionem cum specie, tanquam causa partialis; causa autem partialis tot potest producere effectus, quot diversas habet concausas partiales, nisi vel agendo debilitetur, vel à principio dependeat, quod causat defatigationem in operante, quod locum non habet in Angelis (hinc lumen potest tot species visuales producere, quot cum eo objecta concurrunt per modum concausarum partialium) ergo &c. 2. Species intellectuales sunt agentia necessaria, ergo in intellectu positæ necessariò concurrunt ad cognitionem, & consequenter tota collectio specierum in Angelo necessariò concurret ad omnium ab ipso cognoscibilium cognitionem. ℟. Augustinum intelligendum in sensu morali, non in rigore physico, *Angelos* nimirum posse celerrimè ab una cognitione ad alteram se transferre. Unde idem *Augusti:* l. 8. in Genes: ad lit: c. 20. & 25. Et l. 9. c. 14. in fine docet, *Angelos* secundùm varias cognitiones per tempora moveri. Vel intelligi potest *Augusti:* de cognitione comprehensiva, posse scilicet *Angelum* simul, & eâdem cognitione cognoscere omnia, non quidem omnia simpliciter, sed omnia, quæ ad rei comprehensionem pertinent, quæ nos non nisi distinctis cognitionibus cognoscere possumus. Denique ad salvandam sententiam *Augustini* satis est, quòd vel omnes *Angeli* simul sumpti, vel aliquis illorum, v. g. supremus omnium, cognoscat omnia simul à se cognoscibilia, licèt id non possint singuli. *Ad 1. Conf:* ℟. *Neg: alt: part: antec:* posse scilicet *Angelum* tot simul actus, & cognitiones rerum producere, quot habet congenitas species. Ratio patet ex dictis pro Conclusione. *Ad Prob: Dist: assumpt:* causa partialis potest tot effectus producere, quot diversas habet concausas partiales, si eadem causa partialis influat per seipsam verè, & immediatè cum singulis concausis Neg: cum enim, ut suppono, illius causæ partialis efficacia sit limitata, necessariò virtus ejus minuitur, si se impendat pluribus. Sic Petrus potens portare libras decem, si cum altero portet pondus librarum viginti, non potest simul juvare alios in portando, licèt cum primo tantùm partialiter concurrat. Si eadem causa partialis non influat per seipsam verè cum singulis concausis, sed tantùm denominativè, ratione diversarum formarum, & virtutum, quas sustentat Conc: tali enim casu causa partialis non confert specialem activitatem, sed tantùm sustinet diversas formas, quæ sunt adæquatum principium *Quo* agendi; unde, si hæ multiplicentur, poterunt etiam actiones multiplicari. Cùm ergo intellectus *Angeli* per seipsum verè cum singulis speciebus debeat concurrere, necessariò minuitur illius virtus, si plures simul actus efficiat. *Ad* illud de lumine, nego primò supposito, videlicet, quòd lumen producat species visuales rerum, tanquam causa inadæquata, cùm objectum sit principium adæquatum

ip-

ipsarum. Sed datò, quòd producat, disparitas adhuc est: quia non idem lumen producit species visuales cum objectis omnibus, sed una pars luminis cum uno, alià cum alio objecto. Idem autem intellectus angelicus deberet concurrere cùm singulis speciebus, & ad omnes cognitiones simul. *Ad* 2. R. species sunt agentia necessaria simpliciter, Neg: ex suppositione, quòd adsint omnia ad agendum necessaria Conc: inter hæc autem necessaria in Angelis est etiam libera voluntatis determinatio: nam species subordinatur intellectui, sicut habitus potentiæ, intellectus voluntati.

QUÆSTIO SEXTA.

DE

MEDIO COGNITIONIS ANGELICÆ,

SEU DE

SPECIEBUS INTELLIGIBILIBUS

ANGELORUM.

ARTICULUS I.

An Angelus ad intelligendum indigeat speciebus sibi superadditis?

Resp: indigere. Probatur: quia intellectus Angelicus non est se solo completus ad cognoscenda quæcunque objecta à se alioquin cognoscibilia, sed indiget concursu objecti; atqui non omne objectum potest concurrere immediatè, & per suammet essentiam, ut patebit ex Articulis sequentibus; ergo debet concurrere per aliud, nimirum per sui speciem. *Major Prob:* 1. ex recepto illo axiomate: *ex objecto, & potentia paritur notitia;* quo significatur, ad quamvis cognitionem debere duo concurrere, potentiam cognoscitivam, puta intellectū, visum, auditum &c. & præterea objectum, quod cognoscitur. 2. Intellectus humanus non est se solo, & sine concursu objecti completus ad intelligenda quælibet objecta, ut suppono ex Animastica; similiter cum intellectu Divino concurrit ratione nostrà Essentia Divina per modum objecti intelligibilis ad cognitionem; ergo idem dicendum de intellectu medio, seu angelico; cùm non possimus de intellectibus intermedijs judicare, nisi per aliquam proportionem ad extrema. 3. Ideo intellectus humanus, cæteræque potentiæ cognoscitivæ indigent determinari per concursum objecti, quia sunt ex se indifferentes ad hæc, illave objecta cognoscenda; sed eadem ratio est de intellectu Angelico; ergo &c. 4. Solus DEUS est actus purus physicus, continens in se perfectionem physicam omnium rerum creatarum; ergo etiam ille solus est actus purus intentionalis, & intelligibilis, continens omnem intelligibilitatem omnium objectorum intelligibilium; atqui si intellectus Angeli se solo esset completus ad intelligenda quæcunque intelligibilia, tunc & ipse contineret intelligibilitatem omnium intelligibilium: quia esset per suam essentiam species intentionalis omnium; per speciem autem sui fiunt res actu intelligibiles; ergo &c. 5. (& est confirmatio præcedentis argumenti) ad hoc, ut DEUS contineat se solo perfectionem entitativam omnium creatorum, requiritur in genere physico ex parte DEI perfectio, & essentia infinita; ergo etiam, ut contineat se solo per suam essentiam perfectionem intentionalem, seu intelligibilitatem, & rationem speciei intentionalis omnium objectorum, requiritur similiter in genere intentionali perfectio infinita; atqui intellectus Angeli in nulla ratione potest esse infinitus: quæ enim ratio, vel fundamentum tribuendi tantam excellentiam Angelo? ergo &c. 6. Nulla substantia potest perfectè per se ipsam repræsentare aliam, nisi illam formaliter, vel eminenter contineat, hoc est, nisi